

منڊا ۽ ٽينٽ رنڊت . محرم د برزي

لڳ ڙگاري ٽيم ڊا ٽينٽ رنڊت لايٽي زير باش و ٻه سوود و کاراي هين وک : ٻڌڻ و امبووني پڻ پوندي لڳڻ هاوڻي و ٽي نداماني خزان . ٽامرازڪي زير ٻه هاوتاي ٻه پڻ رورڊ و کات ٻه سڙبرڊن ، پڻ لڳ ياري و بابتي هڻم چڻڻ و زانياري ٻه ٽي نڌاري جياواز ، ٻه ٽي هڻم رگيز ٻه منڊا ٽان جڳا پڪي باش و سڻ لامٽ و ٽي رڻي نيين ، چونڪ لڳا ٻه توندوتيزي خڻڻ دڪات ، لڳوان لڳو لڳ ديارڊي دڙو و بابتي ووت و سڻڪسي . لڳا لڳ خوتن دڳرڻ و کات ٻه فيڊ دڊات . پڻيش لڳ ڪڻ ساني نيازخراپي درزن و دم لووس و فڻ ٻار ، ڪ ٻه منڊا ٽان جڳا مڻ ترسين و دڻ توانن ٻه ٽاساني لڳ خشتيان ٻڌن و مڻشڪيان پڻ ڪڻ لڳ ٽنگ و ٽار . هڻر ٻه پڻ پويست منڊا ٽان لڳ زيان ڪاني دووربخرنڻ و ٻه پيارنڌرن و يارمڻ تيان ٻڌن ٻه چ شوازڪ ٻه ڪاري بهڻن ، تا تووشي ٽاسنڻ ٽنگ و مڻ ترسي نڻ و گڻ ورتين سود لڳ لايٽن باشڪاني و رڳرن ، ڪ لڳ ڙگاري ٽيم ڊا ٽو ٽڪنڻ لڳا ٽي لڪڻ نيين پڻ شڪ و توو پيشڪشي جيھاني دڳات .

ٽو ٽي شاياني باسڻ دايڪان و باوڪان دڻ ٻه چاڪ ٽو ٽاسيٽي بزائن ، منڊا ٽاني ٽيم لڳ جيھاني ٽينٽ رنڊت ڊڙين و گڻ ورتن دڻ ، زير جار لڳ دايڪ و باوڪ و گڻ ورتن کان زياتر ٽاشنای ٻه رنام و بابتي نوپ ڪانن ، لڳ وانيش زياتر ٻه ڪاري دڻ بهڻن ، هڻر ٻه پڻ مڻ حا لڳ ٽينٽ رنڊت دووربخرنڻ و . ٻه ٽيم دڳرڻ سڻ لامڻ تيان پيارنڌرن و لڳ مڻ ترسي ڪانيش دووربخرنڻ و . ٻه ٽيم مڻ ٻه سڻ ش پڻ پويست پڻ پوندي باشيان لڳڻ منڊا ٽا هڻ و ٻه جواني باسي مڻ ترسي ڪانين ٻه بڪن ، چونڪ سڻ لامتي ٻه ڪارھڻ ناني ڪمپيٽر ، پڻ پوندي ٻه زماني شيرين و هڻمني و داناني ياسا و ٽنمائي ڪانڻ و هڻي ، هڻر ٻه لڳ ڊا ٻه ڪورتي ٽماڙ ٻه چڻ ٽام ڙگاري ٽي دڳين ، ڪ ٻه دايڪان و باوڪان و گڻ ورتن کان گرنگن :

۱ - دڻنيابن ٽيم ني منڊا ڪڻ ٽان گڻيشٽ ٽي ٽاسٽڪ ڪ دڻ توانن بچڻ سڻ ٽينٽ رنڊت . ٽاشڪراي منڊا ٽاني ٽيم ٻه ٻه راورڊ ٻه اڀوردو زياتر دڻستيان ٻه ٽڪنڻ لڳا و ٽينٽ رنڊت دڳات ، خ ٻه اوڀوون و مڻ بايل زير ڪڻ کان ، ڪ ٽينٽ رنڊت تيان لڳڻ داي پڻ لڳ ياري و بابتي سڻ رنج اڪڻش ، ڪارڪ دڳن منڊا ٽان بتوانن لڳڻ ڪڻ ساني سڻ رتاسري جيھاندا چڻ ڪا ٽي ٻه سڻ رڻن . هڻر ٻه پڻ

زهر پويست دايگان و باوگان تمي گاپه دراوي به کاره ناني
ئينت رننه بزانه و له هه نديک ما پي وک ئه ننگرام و تيکتک
دووريان بخه نو . به گومان ئه م له و لاتکي وک ئه مريکادا ،
کميترين تمي مندا به به کاره ناني ئينت رننه بريتيه له (۱۳)
(سا . زرجار مندا و خزانگان ئه و تمي نه ياسايه پشتگويه
ده خن . به يه گرنگ دايگان و باوگان و مام ستاکان پا به ندي تمي
بن و ئه و به رنامانه به کارنه هه نن ، که م رجی تمي ناگرنه خه يان .

۲ - ئينت رننه لايه ني زهر چاکي به مندا نه هه يه ، ده توان به کاری
به هه نن به اپه رته کاني قوتابخانه و په يو ندي کردن له گه مام ستا و
هاوه و خزانگان يان . به مام به کاره ناني م ترسي له گه دايه .
وک بابته نه گونجاو و که ساني خراپ ، که خه يان وک مندا ، يان
هه رز کارک نيشانده دن و به فيه و دره به دواي هاوه ي نو ده
ده گه نن . له وان يه داواي زانياري که سي له مندا که بکه ن ، وک
ناونيشان و ژماره ي ته له فون . هانيان بدن په يو نديان په و بکه ن
و سواري ئه قه يان بن . هه ر به يه پويست دايک و باوک ئاگاداري
ئه و به مندا کانيان له گه گاي ئه ن لايه و چي ده بينن و چي ده بيستن
، که ده ناسن و چيش له باره ي خه يانه و به باس ده کن . له م حا ته تان ده
پويست ئامراز کاني پاراستنيان به به کار به نه رن ، چاکتريش وايه
به رده وام چاوکراوه و چاو دهری چالاکيه کانيان بن .

۳ - به رنامه ي به دابنه س باره به کات و چه ني ته به کاره ناني
ئامره کان . پاشان به دم و له بزي شيرينه و استه و خه گفتوگه ي
له گه داي بکه ن و بزانه له گه داي په يو ندي ده کات و باسي چي ده کن
و چه جهره با به ته که به او ده که نو .

۴ - هاوکاري بکه ن چه ن زانياريه تا به تيه کاني خه ي به چاکي
به پار نه نه ، چونکه ئه گه ر نه توان به به پار نه نه ، له لايه که ساني
تره و ده بينر نه و له وان يه خراپ به کار به نه رن و به گران له سه ريان
به و ته و .

۵ - کات و که شه کي له بار به مندا که تان دروست بکه ن ، تا ته نه
په يو ندي له گه هاوه يه و ئه نداماني خه زان و خه تان ده هه به نه .
يارمه ته بدن زانياريه خراپه کان بناس ته و و لايه
دوور به که و ته و . ئاشناي ياريه کان و سايت و زانياريه
متمان په کراوه کاني بن ، پاشان کاتي خه تاني به ته رخان بکه ن به
ده ستنيشانه ندي ئه و ما پي خراپ و زيانه به خشانه ي مندا به له لايه
ده بن .

۶ - ئه رکي دايگان و باوگان له گه گونجاو به پاراستني مندا
به گر نه به ر ، وک سه (به لک) کرده ئه و به رنامه ناي به مندا
ناگونجه ن و هه به ره مکه باشيان له هه ناوه ر ، پاشان داناني

وشی نهـڼډ به کـمـمـکردن و نهـکردنـوـیان . بهـمـش خـزان و
نامـرکان پارـزراودـبن و به دووریش دـبن له قايرـس و بهـرنامـی
زیانـنبـخشی نهـگونجاو .

۷ - کاتـک منداکـکـتان دـستـدکات به بهـکارهـنـانی ئینتـرنـت ،
قسـی لهـگـډا بکـن دـربارـی ئـو با بهـتـانی دـیخـوـنـتـو و
تـماشایان دـکات . بزائن به پـی تـمـنی و له گـای ئینتـرنـتـو
لهـگـډا به بهـردـوامی پـیـوـندی هـیـ و لهـگـډا کیشدا گـفتـوگـ
دکات . لهـی بـیـرسـن سـردانی چ ما پـیـک دـکات . پاشان لیستـکی به
دروست بکـن و پـکـو و سـیـری بکـن . گوږ له منداکـکـتان بگـرن و
بگـن نهـ ککـوتـن لهـسـرئـو و چ بهـرنامـ و با بهـتـک به خـزانـکـتان
گونجاو . ناگاداریشی بکـنـو و وریا بهت له چـنیـتی مامـکـکردن
لهـگـډا خـکـیدا و شوـنی خـی به نهـنی بهـتـو . پـویستـیش
بهـردـوام ئـو وشی به دووبارـبکـرتـو ، کـ ئینتـرنـت گـشتیـ و
تایبـت نیـ تـها به خـزانـکـیان .

۸ - پـویستـ شاشـی نامـرکان لهـبـرچاو بهت ، تا بتوان چاودـری
بهـکارهـنـانی ئینتـرنـتی منداکـکـتان بن ، به تایبـتـیش منداکـی
بچووک . پاشان زـر پـویستـ کـمپیتـرکـی له ناوـندکـی کراوـی
ماکـدابهـت ، وک هـی دانیشتن ، تا به ناسانی چاودـری
منداکـکـتان بکـن سـیـری چ شتـک دـکات . پاشان به ئـو و نیـشتوانـ
موبایلـکـی به ئینتـرنـتـو و بـسـتـتـو ، کارک بکـن ژمارـی
نهـنی تـی ئینتـرنـتـک نهـزانـت . تا نهـتوانـ به ناگاداریتان
پـیـوـندی به ئینتـرنـتـو و بکات . سـربارـی ئـمانـش گـا مـدن
نامـرکان له ژووری نووستنی منداکـدا دابنـرت .

۹ - له ما پـیـکانی یاری و سـشال میدیادا ، هـندک کـس تـها به
هـراسانـکردن و گـا تـپـکردنی کـسانی تر دـچـنـه سـرئینتـرنـت .
پـویستـ ګـری لهـو کـسانـ بکـرن کـ بهـزاریان دـکـن و ئـو
هـرشـبـرانـش سـبکـرن . منداکـکـشتان فـربکـن لهـو جـر کـسانـ
ناگادارتان بکـنـو و هـموو پـیـوـندی کی نهـخوازراویش کـم بکات
، تا تووشی زیان نهـبه .

۱۰- ئینتـرنـت گـا دـدا منداکـان ئاشنای با بهـتـکانی گـور سـاـان
بن . پـویستـ ګـری لهـم بکـرت . دـکـرت هـندک بهـرنامـ
بهـکاربهـت به ګـرتـن له چوونـ ژوورـو و منداکـ به ئـو جـر
ما پـیـانـ .

۱۱ - فـبـازکـان وک ماری سـه خـیان مـسـداو ، دـزانـ منداکـان
به دواي یاری و گـرانـی و مـسیقـای به بهـرامـبـدا دـگـډـن . جا
ئـگـر منداکـکـت کلـیک لهـسـر یـکـک لهـو بـسـتـرانـه بکات ، لهـوانـیـ
قايرـسـک دابهـزنـت و توانای کـمپیتـرکـ ټووبـووی مـترسی

بکات وو . باشتړین چار سړیش به ئم دځان به کاره نانی دژ فایر س ، که ګا له بهر نام زیان خشکان د ګرګر .

۱۲ - له ګډه ئه و شدا ئینت رنډت ه کار کی ز به کړدنه وای زانیاری و پرورد و کات به سربردن ، بهام سایت م ترسیدار کان ، م ترسی له س بهر مندا دروستد کښ . به یه په ویست ګاګانی س لام ته بګر نه بهر وک : ګاګان دان به به کاره نانی ئه و ما په پان نای دایک و باوک و ګور کان به کاریان د ه نن . چاود ریکردنی ئه و ما په پان نای مندا کښ به کاریان د ه نن . پاشان به په ت م م نی مندا کښ ما وای به کاره نانی ئینت رنډت به دیاری بکن . ئه م م شار زیان په شنیاری ئه و د کښ مندا نانی ت م م نی (۵ به ۱۷) سا ، نابت له ژر کدا دوو کاژم بهر زیاتر له سړ شاش کان بن . ه به رب به ز به ګرنگ چاود ریان بکر نه تا خوویان خراب نه به ، به تایب ته مندا نانی پچک له . ګرنگیش مندا کښ تان ازی بکن پان ندی کاتی به کاره نانی ئینت رنډت به . به نمون ه رجارک ت نه نیوکاژم به له سړ شاش کان به و کاتی کوژاندن و شیان به دیاری بکن . پاشان ز به په ویست له کاتی دیاریکراودا و په ش نوستن (وای فای) ما کښ تان بکوژ نه و ، تا ه مووان پشووبد و ک سیش نه توان ئینت رنډت به کار به نه . س به ربی ئه مان ش د کرګر ه ندک ژ به پشو دیاری بکرګر و ئینت رنډت تدا به کار نه ه نرګر ، ه مووان کات کانی خیان به شتی تر و خریک بکن . ئاګاداریش بن د هری و توو نه بن و نیګرانی و ترس و د ا وک نه خ نه د پان و و ګرګری له به ز به کان و لای نه به شکانی ئینت رنډت نه کښ ، که ئه م په شک ش مندا نانی د کات .

۱۳ - ئاګاداری مندا کښ تان بکن نه و له م ترسی و زیان کانی به او کړدنه وای و نه و زانیاری ک سیه کانی وک : (ناو ، ژمار ای ت له فون ، ناویشانی ما ، ئیم و ناوی قوتا بخان کای) . خ ئه ګر مندا کښ ویستی و نه یک ، یان زانیاریک به او بکات وو ، و باشتړ پیش به او کړدنه وای ئه وای له ئاګادار بکات وو . ف هری بکن ت نه په یو ندی له ګډه ئه و کسان شدا بکات ، که ناسیاون و متمان تان په پان . ئاګاداری بکن نه وای له ئینت رنډتدا به او د کرګر و ه میشت د م نه ت و (ه ندک جار د کرګر پیش ئه وای کسانک ببینن بس نه و ، بهام ز به رجار پیش سینه و یان بینراون) . ه به به په ویست مندا به پاراستنی و نه و زانیاریک کانیان به رد وام وریا بکر نه و . پاشان به ئه وای بزانه مندا کښ تان له لاین کسان فیه باز و کراو به ئامانج ، ئه و په ویست ئاګاداری ئم خا نه بن :

۱ - به سربردنی کاتی ز به مندا کښ له سړ ئینت رنډت ، به تایب ته

